

Лілія Бессонова
старший лаборант кафедри авіаційної психології
Національний авіаційний університет
м. Київ (Україна)

РОЗВИТОК ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ У СУЧАСНОМУ СВІТІ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Сучасний світ характеризується стрімкістю розвитку й постійними змінами в політиці й економіці, що не може не впливати на індивідуальний розвиток кожної особистості.

Як відомо, у психології індивідуальність розглядається як автономна, унікальна й неповторна біосоціальна система, здатна до саморозвитку й саморегулювання, яка включає багатомірні й багаторівневі зв'язки, що охоплюють усі фактори індивідуального розвитку людини. Так В.С.Мерлін під індивідуальністю розумів ієрархічно впорядковану систему властивостей, яка включає усі рівні – від фізичних, біохімічних, фізіологічних, нейродинамічних, психодинамічних (темпераментальних), до особистісних властивостей та групових і суспільно-історичних – всі складові даної системи вступають між собою у складні зв'язки, спричинюють при цьому взаємні впливи. Отже, особистість, з усіма її багатомірними властивостями, проявляється у сучасному мережевому соціумі у різних аспектах власної життєдіяльності.

Простежуючи за дослідженнями вчених і практиків (Байков А.А., Гуляков А.Д., Димова Л.А., Кашкин С.Ю., Саломатін А.Ю., Реутова А.В., Малько В.В., Шеянов А.В. та ін.) відзначаємо, що в передових країнах усього світу зроблені конкретні кроки в забезпеченні індивідуального розвитку особистості [1-4]. Так Шеянов А.В., характеризуючи основні історичні етапи формування ЄС, дослідив різні підходи політологів і вчених-юристів в галузі міжнародного і європейського права з питань подальшого функціонування і розвитку ЄС, проаналізував деякі причини, які перешкоджають проведенню в ЄС політики з питань його федералізації, представив перспективні напрями формування права ЄС в

умовах глобалізації [4].

У процесі наукового дослідження автор прийшов до висновку, що Німеччина претендує на лідерство в ЄС, але це є спірним фактом, зважаючи на падіння її авторитету серед країн-членів, а також в результаті кризового стану ЄС.

Однак, автор виокремлює позитивні особливості, що має ЄС щодо розвитку кожної особистості, до яких відносяться: сприяння світовому порядку, підтримка національних цінностей країн-учасників, добробут громадян, забезпечення і захист прав людини, створення повноцінного економічного простору. Все це надає людині можливості й перспективи, але: за умови виконання законів, норм і певних правил. Як відомо, інтеграція має відбуватися під впливом технологічного прогресу засобами соціального спілкування через освіту, політику, економіку та культурні традиції тощо. Закономірним підсумком глобалізаційних процесів в сучасному світі є конвергенція права, що сприяє зближенню національних інтересів людей, що належать до різних правових сімей.

Реутова В.В. вважає, що особливістю європейського підходу в забезпеченні інтелектуального розвитку особистості є можливість використання інструментів наднаціонального рівня і переваг інтеграційної групи по створенню єдиного простору у сфері освіти і навчання [3]. Дослідниця вважає, що усі ініціативи щодо розвитку особистості, що реалізуються в ЄС, слід розглядати в трьохрівневій системі, яка включає наднаціональний, державний і регіональний рівні. Метою даної концепції стали підвищення якості освіти і кваліфікації кадрів, транспарентність освітніх систем і мобільність інтелектуальних ресурсів.

Авторка відмічає багатомірність стратегічних цілей, що полягають у наступному:

- 1) реалізувати максимальну мобільність і концепцію навчання протягом усього життя;
- 2) удосконалити якість та ефективність освіти й навчання;
- 3) забезпечити рівність, соціальну єдність і активне громадянство;
- 4) стимулювати креативність, іноваційність, включаючи підприємницькі здібності, на усіх рівнях освіти й навчання.

Зрозуміло, що для дорослого населення ця концепція гарантує основні орієнтири у підтримці й підвищенні індивідуальної конкурентоспроможності на міжнародному ринку праці, що в умовах поступового старіння європейського суспільства позитивно відобразиться на усій економічній системі. Ці установки націлені на стимули розвитку певної інфраструктури для забезпечення інтенсивного розвитку європейської системи освіти й науки, а також на стимулювання більш тісної взаємодії елементів соціальної, культурної, інноваційної політики для забезпечення гармонійного розвитку особистості.

З огляду на це, вважаємо, що необхідно брати кращі зразки у практиці розвитку індивідуальності з досвіду європейських країн та за можливістю впроваджувати у нашій країні, зокрема, у системі вищої освіти, з метою забезпечення сталого розвитку кожної особистості.

Література

1. Байков А.А. Выход Великобритании из ЕС и устойчивость европейской региональной структуры / А.А. Байков, Л.А. Дымова // Современная Европа. – 2017. - № 3(75). – С.37-46.
2. Гуляков А.Д. Судьба Евросоюза и уроки для России: монография / А.Д. Гуляков, А.Ю. Саломатин, А.В. Малько. – М.: ИЦ РИОР, 2019. – 248 с.
3. Реутова В.В. Интеллектуальное развитие личности в современном инновационном обществе: опыт государств Евросоюза // Интернет журнал «Мир науки» 2016, Т. 4,
4. Шеянов А.В. Евросоюз как наиболее продвинутое интеграционное объединение. Электронный научный журнал «Наука. Общество. Государство», 2018. Т. 6, №4 (24). <http://esj.pnzgu.ru>